

7ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΠΑΣΟΚ, ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ- ΚΡΑΤΟΥΣ

7^ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΠΑΣΟΚ

3-6 Μαρτίου 2005

Άννα Καραμάνου

Μέλος ΕΣΥΑΝ-τ. ευρωβουλευτής

**ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ-
ΚΡΑΤΟΥΣ**

10 αλλαγές για μια νέα σχέση

Τελικά για άλλη μια φορά επαληθεύεται το «ουδέν κακόν αμιγές καλού». Έτσι, ενώ μέχρι προ τινος οι έρευνες κατέγραφαν ποσοστά πολιτών άνω του 80%, που δεν ήθελαν κουβέντα περί διαχωρισμού εκκλησίας-κράτους, σήμερα, χάρη στη καταλυτική επίδραση της κρίσης, τα πράγματα άλλαξαν άρδην. Η πλειοψηφία ζητά κάθαρση εδώ και τώρα, διαφάνεια και αναθεώρηση των σχέσεων που, όπως φαίνεται, τροφοδοτούν ένα ιδιότυπο παρακρατικό σύστημα εξουσίας.

Μέσα λοιπόν από τη κρίση που προέκυψε από την απίστευτη διαπλοκή της δικαστικής εξουσίας με την Εκκλησία και τα «ροζ» σκάνδαλα, άνοιξε ο διάλογος για μια εφ'όλης της ύλης διευθέτηση των προβλημάτων που δημιουργεί ο εναγκαλισμός του κράτους με την εκκλησία. Και ενώ η κυβέρνηση «αγρόν ηγόραζε», ο Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ Γιώργος Παπανδρέου έθεσε ξεκάθαρα το θέμα: η συζήτηση για τον χωρισμό κράτους -εκκλησίας

αφορά την εξυγίανση της Ορθόδοξης Εκκλησίας και το μέλλον των δημοκρατικών θεσμών στη χώρα μας.

Η ευκαιρία που προσφέρεται σήμερα για θεσμική μεταρρύθμιση είναι μοναδική, αφού υπάρχουν οι προϋποθέσεις για μια ευρύτατη συναίνεση, κάτι που δεν ευτύχησε να απολαύσει το ΠΑΣΟΚ, όσες φορές επιχείρησε να αλλάξει κάτι στις σχέσεις κράτους-εκκλησίας (πολιτικός γάμος, προτάσεις Τρίτση, ταυτότητες κλπ). Ασφαλώς οι πρωτοβουλίες για θεσμικές μεταρρυθμίσεις αφορούν πρωτίστως την κυβέρνηση, η οποία, ωστόσο, εμφανίζεται απρόθυμη και συχνά μέσω των στελεχών της δίβουλη, αμφιρρεπής και επαμφοτερίζουσα. Αξίζει να τονισθεί ότι σχεδόν το 90% των αλλαγών αφορούν την κοινή νομοθεσία και μπορούν να πραγματοποιηθούν άμεσα, πριν από την αναθεώρηση του Συντάγματος.

Το 7^ο Συνέδριο του ΠΑΣΟΚ προσφέρεται για κατάθεση απόψεων και επεξεργασία θέσεων για σοβαρά θέματα. Σε αυτό το πλαίσιο καταθέτω 10 προτάσεις για τον απογαλακτισμό της εκκλησίας από το κράτος – πέραν των συνταγματικών αλλαγών (άρθρα 3, 13, 33 κλπ) για τις οποίες θα επιληφθεί η αναθεωρητική Βουλή. Οι μεταρρυθμίσεις αυτές είναι είναι:

1. Ο όρκος του Προέδρου της Δημοκρατίας:

Παρά το γεγονός ότι το άρθρο 33 του Συντάγματος προβλέπει ορκωμοσία «στο όνομα της Αγίας και Ομοούσιας και Αδιαίρετης Τριάδας», ο νέος Πρόεδρος κ. Κάρολος Παπούλιας έχει τη δυνατότητα, επικαλούμενος την συνείδησή του, αλλά και το άρθρο 13 περί θρησκευτικής ελευθερίας να ορκισθεί ότι θα φυλάσσει το Σύνταγμα και τους νόμους, ενώπιον της Βουλής. Άλλωστε και με βάση τη χριστιανική διδασκαλία ο όρκος απαγορεύεται: «μη ομόσαι όλως. Μήτε εν τω ουρανώ....Μήτε εν τη γή..» (Ματθ.Ε' 33-37).

2. Μεταξικοί νόμοι 1363/38, 1369/38 και 1672/39 περί προσηλυτισμού και ευκτηρίων οίκων:

Οι νόμοι αυτοί, πέραν του ότι υποτιμούν το πνευματικό επίπεδο του μέσου Έλληνα πολίτη, συγκρούονται, τόσο με τις σύγχρονες αντιλήψεις περί θρησκευτικής ελευθερίας και την συνταγματικά κατοχυρωμένη ανεξιθρησκία, όσο και με την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Ο ποινικός διασυρμός ατόμων και ομάδων με βάση την άσκηση των θρησκευτικών τους καθηκόντων, αμαυρώνει την εικόνα της Ελλάδας στον διεθνή χώρο και ιδιαίτερα στους ευρωπαϊκούς θεσμούς, όπως στο Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, στο οποίο συχνά προσφεύγουν οι διωκόμενοι. Όπως τονίζει σε σχετικό πόρισμά του ο Συνήγορος του Πολίτη «ακόμη και σε περιπτώσεις όπου οι παραπεμπόμενοι κηρύσσονται αθώοι, η ποινική διαδικασία συνιστά αφ'εαυτής έναν μη απανορθώσιμο διασυρμό και θέτει την άσκηση της θρησκευτικής λατρείας υπό το διαρκές φάσμα της δικαστικής εμπλοκής και ταλαιπωρίας...»

3. Πολιτικός γάμος: Σε όλες τις σύγχρονες δημοκρατίες ο γάμος θεωρείται πρωτίστως πολιτική πράξη που παράγει νομικό αποτέλεσμα, ενώ ο θρησκευτικός γάμος συνδέεται καθαρά με τις θρησκευτικές πεποιθήσεις των πολιτών και τις πολιτισμικές παραδόσεις. Η Ελλάδα είναι η μοναδική χώρα της ΕΕ όπου ο θρησκευτικός γάμος είναι ισότιμος και ισόκυρος με τον πολιτικό, μετατρέποντας έτσι τους ιερείς σε κρατικούς λειτουργούς.

4. Τα μάθημα των θρησκευτικών στα σχολεία να αντικατασταθεί με την θρησκειολογία.

Είναι απαράδεκτο το κράτος να δίνει κατήχηση για συγκεκριμένη θρησκεία μέσω του σχολείου.

5. Οι εκκλησιαστικές σχολές να είναι ανοιχτές και στα δύο φύλα. Με βάση την συνταγματική επιταγή και την αρχή της ισότητας των φύλων

οι γυναίκες θα πρέπει να έχουν πρόσβαση σε όλες τις σχολές και σε όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης, όπως έγινε τελικά και με τις στρατιωτικές σχολές.

6. Να καταργηθεί ο ν. 2623 του 1953 που ποινικοποιεί την παραβίαση του αβάντου του Αγίου Όρους από τις γυναίκες. Ο νόμος αυτός, που πιστοποιεί με τον πιο χαρακτηριστικό τρόπο την εμπλοκή της κρατικής με την εκκλησιαστική εξουσία, σήμερα, με την πλήρη αναγνώριση της ισότητας ανδρών και γυναικών, δεν έχει ούτε δημοκρατική, ούτε νομική, ούτε ηθική, ούτε δημοκρατική νομιμοποίηση. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δύο φορές έχει γνωμοδοτήσει σχετικά.

7. Αγιασμοί: Προκαλούν σύγχυση αρμοδιοτήτων κράτους και Εκκλησίας, όταν θεσμοθετούνται και πραγματοποιούνται στη δημόσια σφαίρα. Η Ελληνική Βουλή είναι η μοναδική στην Ευρωπαϊκή Ένωση που ξεκινά τις εργασίες της με αγιασμούς, οι οποίοι καλόν είναι, στο πλαίσιο και της σύγχρονης δημοκρατικής πολυπολιτισμικής κοινωνίας να περιορισθούν στην ιδιωτική σφαίρα.

8. Καύση νεκρών: Η Ελλάδα είναι και πάλι η μόνη χώρα της ΕΕ που δεν διαθέτει σχετικό νομοθετικό πλαίσιο, χωρίς θεωρητικά να την απαγορεύει. Κι εδώ παρεμβαίνει η Εκκλησία, παραβιάζοντας θεμελιώδη ατομικά δικαιώματα και ελευθερίες, με αποτέλεσμα όσοι επιθυμούν αποτέφρωση να ταξιδεύουν μετά θάνατον, συνήθως στη γειτονική μας Βουλγαρία.

9. Πολιτική κηδεία: Όπως και για την καύση των νεκρών κι εδώ χρειάζεται σχετική νομοθεσία.

10. Οι μητροπόλεις από ΝΠΔΔ να γίνουν ΝΠΙΔ. Γιατί, άραγε, για να διορισθεί ένας μητροπολίτης θα πρέπει να εκδίδεται διάταγμα του Υπουργού Παιδείας; Γενικώς θα πρέπει να γίνουν οι αναγκαίες θεσμικές αλλαγές, ώστε η

Εκκλησία να πάψει να είναι διοικητική προέκταση του κράτους και η πολιτεία να μην έχει καμία ανάμειξη στα εσωτερικά της.

Τέλος σε ότι αφορά στην εκκλησιαστική περιουσία, της οποίας το ύψος ουδείς γνωρίζει, χρειάζεται να ξεκινήσει διαβούλευση μεταξύ κράτους-εκκλησίας για την καταγραφή της, τη φορολόγηση και τη διαφανή διαχείρισή της.

Σχετικά με τη μισθοδοσία των κληρικών, αν λάβουμε υπόψη ότι βασικός σκοπός του κράτους είναι η ικανοποίηση των αναγκών των πολιτών, τότε θα πρέπει να συνεχισθεί, εφόσον η πίστη, η πνευματικότητα και η θρησκευτική λατρεία αποτελούν διαχρονικό πολιτισμικό φαινόμενο και ανθρώπινη ανάγκη.

Είναι αυτονόητο ότι οι προαναφερθείσες απλές θεσμικές μεταρρυθμίσεις χρειάζεται να συνοδευτούν από εσωτερικές μεταρρυθμίσεις, ώστε να ξαναγίνει η Εκκλησία κομμάτι της κοινωνίας των πολιτών και δυναμικός πόλος πνευματικότητας και προώθησης των χριστιανικών αξιών της ειρήνης, της κοινωνικής αλληλεγγύης, της ισότητας, της κοινωνικής δικαιοσύνης, αξιών που συμπίπτουν εν πολλοίς με τις αξίες των σοσιαλιστικών και σοσιαλδημοκρατικών κομμάτων.

Άννα Καραμάνου

Τηλ. 210-7775223, 6944-302328

Email: karamanou@ath.forthnet.gr

www.karamanou.gr